

20.451

P

Foll. 20.451

SACRAE DOCTRINAE

SENTENTIAE

SCHOLASTICAE, HISTORICAE

DOGmaticAE, ET MORALES

JUXTA MIRIFICAM, CANDIDAM, ET SANAM

DOCT. ANG. D. THOMAE AQUIN.

ERUDITIONEM

IN PUBLICA PALESTRA CUSTODIENDAE

A Fr. BLASIO SERRANO, ET AGUIRRE,

Sac. Ord. Minim. D. Francisci de Paula

in Conventu Almoradinensi

Alumno.

DEXTERAM VERO AMBIET

P. Fr. VINCENTIUS GARCIA,

& Bàu in eodem Coenob. Theologiae

Professor.

CERTAM. LOCUS S. P. N. FRANCISCI DE PAULA

Templi AEdes:

Dies *IV.* mensis *Decembrii*, ann. Dom.

M.DCC.LXXVI. Horis 9. & 3.

Cum licentiis necessariis:

MURCIAE: Apud PHILIPPUM TERUEL: Via Lintearia.

M.E.C.D. 2016451

SACRAE DOCTRINAE

SEMPTERNITAE

SCHOLASTICAE, HISTORICAE

DOGMATICAE, ET MORALES

IUSTA MENTEM, CANDIDAM, ET SANAM

DOCT. AVE D. THOMAE AQUIN.

ERUDITIONE M

IN BIBLIOTHECA PALATINA CUSTODIENDA

A. P. BLASIO SERRANO, ET AGUIRE

Sec. Ord. Min. D. Francisci de Paula

in Conventu Almorochensi

Almoro.

DETERMINA VERO NUBIBUS

F. P. VINCENTIIUS GARCIA

& huius in eodem Conventu Theologiae

Professor.

CERTAM LOCURE P. M. ILLUMINANDAE PALATA

Temp. Abdes

Ides 14 mensis Martii, an. D. m.

M. DCCLXXVII. Horis 9. 30.

~~_____~~
~~_____~~

Cum licentia

ANNO MDCCLXXVII. A. P. BLASIO SERRANO, ET AGUIRE

R. A. P. N.

F. MARIANO FERNANDEZ,

SACRAE THEOLOGIAE DOCTORI,

VALENTINAE

Minimorum Provinciae iteratō

Provinciali dignissimo,

&c. &c. &c.

Fr. BLASIUS SERRANO,

Minimorum minimus

PROSPERITATEM.

Fama occupat aures, & experientia
magistra commendat, laudabilem, imò
sapientem morem esse prisco deductum ab
aevo, quod rerum agendarum initium ab

ob-

obtestatione Maecenatis capiatur, eo quod nihil ritè, nihil providentèr imbecilles ipsi absquè Procerum ope, consilio, & honore auspicaremur. AEquum proindè duxi, nulla intercapedine posita, tritam hanc consuetudinem carpere. Sed ubi seriò animi vires expandi ad electionis capessendam sententiam, intèr tot in orbe radiantes Heroes, TU, Rev. Adm. Pater, occurristi primus, & TUI non sàt laudanda iterùm, atque iterùm praecucurrit memoria, adeò, ut humilitèr crediderim, TE esse meae propensionis inditum à natura centrum. Ast, quoties TUAM celsitudinem cogito tam vivido fulgore, tam aureo nitentem splendore, prae aegritudine stupeo: & absdubio tremore corriperer, ni laetum jubar spei impavidae cernerem. Fiducia haec fundamina tuta locat in illa ingenita Benignitate TUA, qua continuò humilitatem meam dignatus es intueri; TU enim me in fluctibus saeculi periclitatem ad Navim Regiminis TUI recepisti: TU in bonarum litterarum operam è somnolento inscitiae torpore edu-

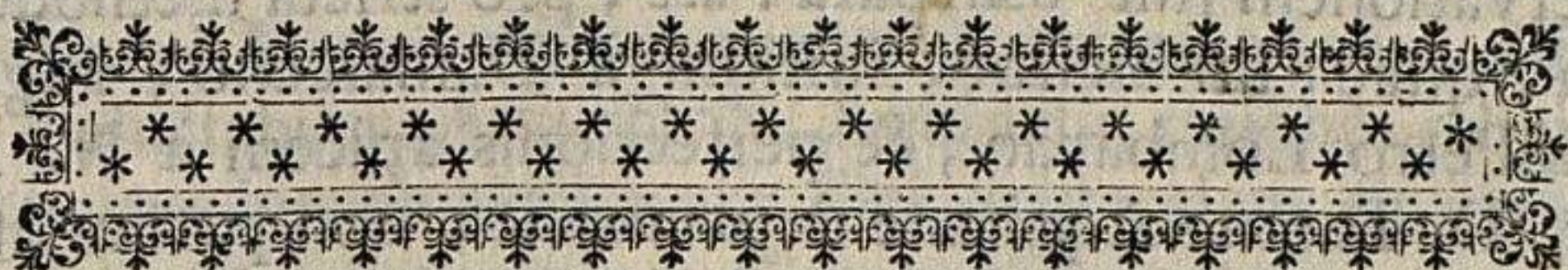
xis-

xisti, foventia instituens: TU semper humanitate maxima, incredibili benevolentia parvitatem meam excepisti: Nec excepisti tantum, sed & propè innumeris cumulasti beneficiis, pro quibus, in gratitudinis victimam oblati, gratias saltè immortales retribuam. Ipsam inquàm TUAM Benignitatem nunc prospiciens, mea firmatur tenuitas, ac alacritèr pergit ad TUAE Pietatis conspectum, ut curvo poplite, manibusque supinis enixè postulet, ut haec Theologica Themata, tanquam grati animi pignora, digneris fovenda suscipere. Protege ergò, atquè auxiliare hilari facie, qua, à natura donatus, tot adeò virtutum fulgentes radios emittis, ut omnibus prorsus conspicuus sis, adeò, ut vir omni fama longè superior adpareas. Coercebo proptereà linguam à TUA singulari illa morum gravitate, religiosae observantiae ferventissimo zelo, scientia cum eruditione pari, providentia ex aequo cum prudentia certante, aliisque perviis egregiis dotibus in TUI laudem enarrandis. Id unum verò non omittam, quòd
sci-

scilicet neminem audiverim de TE eloquia
facientem, quae dulcia meas aures non
pulsarent. Quare superest mihi expeten-
dum nihil, nisi quod TIBI superata Tel-
lus, Sydera donet.

Ex Minimitano D. Francisci de Pau-
la Almoradinensi Conventu Nonis No-
vembris anni M.DCC.LXXVI.

ISA-

ISAGOGICA AD SACRAM Doctrinam.

I. **E**Gregium *Theologiae* vocabulum, cujus in *Scripturis Sacris* nè vestigium quidem pandit, perantiqua *Majorum* traditione, ac frequenti *Doctorum* more adeò amplam sortitur sortem, ut omnis oratio, si *Deum*, resvè *divinas* resonet, eo nomine glorietur.

II. *Facultas ipsa*, (ad *latiora* protensa jam inspecta) ad *Scholae* limites contracta, & prout statim *nostra* dirigetur oratio, aliud sanè non audit, quam *Dei, rerumque divinarum Doctrina ex principiis Fidei immediatè revelatis conclusiones deducens*.

III. *Sermo* igitur non est de *Theologia* purè naturali, quae nonnullas *Dei* perfectiones ingenito *rationis* lumine ex naturaliter notis ostendit, sed de *supernaturali*, quae *Beatos* lumine *gloriae* illustrat, & *viatores* studii, at *laboris* ope prae-cellentes reddit, sive eorum *animis* interdùm illapsa *divini* spiritus afflatu creditur.

IV. *Varias* partitiones conscendit *acquisita* *Theologia*; sed omnium expositione promissa, ad *solam* convertimur *Scholasticam*, cujus praestantia ex eo potissimum clarescit, quod eam *blaterationibus*, *injuriis*, *implacabili odio* *Haeretici* afficiant, ut ex nostris *aedibus* exularet, nosque *inermes* contra eorum *cavillationes* efficerent. In *vanum* igitur laborant, & pro nobis *exsudant*, dum, in eam sic *exardentes*, eò *maximè* illius *necessitatem* commendant, *firmant*, *increscere* faciunt.

V. *Haec* insupèr *aliquali* *methodo* *antiqua* in *Ecclesiae* *Christi* floruit *exordiis*, & ad nos usquè *remeavit*; ea siquidem ab *ipso Domino* fuit *adhibita*, atque ab *Apostolis*, & *PP.* ad *debitam* *instructionem*, *fideique* *incrementum*, &

CON-

conservationem fuit usurpata : ast , pro stricta methodo inspecta , quae , uti dicitur , initium à Damasceno , augmentum à Petro Lombardo , & perfectionis apicem à N. Ang. Doct. D. Thoma Aquinate deprompsit , non parum utilitatis Ecclesiae offert , reveraque impertitur.

VI. Scientiae honoribus nostra Theologia gaudet , Sapientiae culmine gloriatur , & perfectiones unice accidentari in Patria desiderat : Ergo mansionem apud Deum sine fine pertinet ? Sic opinamur.

VII. Dignitas ejus , & supra purè naturales disciplinas eminentia ea est , ut , & certior sit quoad se saltè omnibus ipsis , & aliundè suam necessitatem ad salutem praesens Providentia maximè commendatam ostendat. Sed quomodo , & de qua Theologia istud dicatur ? Pro opportunitate audies.

VIII. An Theologia Scientiae Dei , & Beatorum strictè subalternetur, dissidium intra Scholam video ; sed illi , quae à M. P. Augustino *matutina* dicitur , propriè subalternatam promitto.

IX. Habitus paritèr est entitativè naturalis , quamquam supernaturalitatem aliis titulis non excludat.

X. Haec autem , quae tam praecellenti decore fulget , & supereminetia , rationem practici , sed speculativi potissimum cogit in unum.

XI. Ejusdem objectum formale *quod* Deus est sub ratione Deitatis inspectus , formale *quo* divina revelatio virtualis , & mediata ; omne autem , quod sub hac revelatione cadit , ut objectum materiale adaequatum prospicit.

DEI EXISTENTIA , ET ESSENTIA.

I. **N**ihil tam perspicuum est ei , qui mundi structuram , admirabilem dispositionem in humanis membris , Coelorum pulcherrimam machinam , innumeraque alia visibilia portenta speculandi animo prospiciat , quàm reverè esse ens aliquod perfectissimum , supremum Numen , primam omnium rerum causam à se existentem , à nullo dependentem , à qua ut à primo principio orientur alia , & ad quam ut ad finem ordinentur omnia.

Ad-

II. Adversus Atheos tamèn (si qui reverà in Orbe sint, extiterintvè Deum seriò abnuentes) disputationem dirigentes, ineluctabiles Ang. D. N. Aquinatis rationes seligimus, quibus ipse insuperabili more Dei existentiam firmissimam indigitat, & Atheismum in Orcum eliminat.

III. Scriptura divina nos instruente, quod Deus sit lux vera omnes creaturas rationales illuminans, facili negotio dicere licebit, neminem in instanti usus rationis constitutum laborare posse ignorantia invincibili sivè positiva, sivè negativa existentiae Dei ut authoris naturae: Ergo peccatum purè philosophicum monstrum chimericum est? Sic; meritoquè damnatum.

IV. Propositio haec: *Deus est*, estò quoàd se nota sit, ex terminis non statim nobis innotescit, qui ad sui agnitionem per medium, quod à posteriori sit, manuduci debemus: innata igitur Dei notio seriò obpugnatur.

V. Essentiam Dei perfecte capere, si diceremus, errorem saperet, dementiam, & arrogantiam Aetii, & Eunoimii; pro modulo verò nostrae imperfectae cognitionis sequentem instituemus opinionem.

VI. Sola actualis Dei intellectio sub ratione ultimae actualitatis per se subsistentis divinam naturam, seu essentiam formalissime constituit; unde Dei descriptio haec est: *Ens summè & actualissimè intelligens.*

DEI ATTRIBUTA.

I. **N**atura Dei firmata, ipsius perfectiones aggrediar, quae usitato vocabulo *Attributa* sonant: quaeque sanè aliud non audiunt, quam praedicata, quae de ipso Deo verè adfirmantur tamquàm divinae naturae propria, & quasi ab ea emanantia.

II. Omnes omninò perfectiones possibles in se claudit maximus Deus. Sed quid, si perfectiones creaturarum ab ipso participatas huic cumulo infinito adjicere praesumas? Frustrà tempus insumes.

III. Ob diversitatem perfectionum alium, & alium modum continentiae in Deo ipsis concedere licet: perfectiones nempè simpliciter simplices formaliter claudit; ea ve-

B

rum,

rùm, quae simplex sit tantùm, seù secundùm quid talis, eminentèr solùm includi poterit.

IV. Ecclesia Catholica in Synodis Lateranensi IV., & Remensi meritò proscripsit erroneam illam doctrinam distinguentem realitèr entitative Essentiam Divinam ab attributis, & ista invicèm. D. Bernardus Gilberto adscribit errorem istum: ab aliis verò vindicatur. Quid ergo? Qui veli judex sit.

V. Gregorius Palamas Graecus, undè Palamitae, distinctionem realem divinae essentiae à suis operationibus evulgare curavit; sed ipsum, & assecclas stoliditatis, & impietatis insimulamus.

VI. Veritatis viam deseruit paritèr Eunomius, dùm omnem distinctionem, etiam per rationem, à Deo intèr essentiam, & attributa eliminavit; jure ergò hac doctrina repudiata, adversùs alios insurgam.

VII. Distinctio formalis ex natura rei, vulgò Scotica, intèr divinam essentiam, & attributa malè audit in Schola D. Thomae, cum quo solam virtuales intèr ea agnoscimus; non eam equidem, quae per modum excludentis sit, & exclusi, sed impliciti dumtaxat, & expliciti.

VIII. Intèr perfectiones divinas rectè in numero ponitur simplicitas, de qua (ut Gentiles taceam, qui Deos humanis membris perfussos crediderunt) haud rectè meditati sunt Aegyptii Monachi turmatim in errorem prolabentes, quod Deus sit *Antropomorphos*, formae nempè corporeae, & humanae.

IX. Adversùs istos, aliosve similis farinae Scriptura divina clamat, ex qua Conc. Lat. IV. hoc Dogma instituit: una est Dei essentia, substantia, seu natura simplex omnino: Igitur Deus omne omnino corpus nescit, omnemque compositionem eliminat? Sanè equidèm.

X. Nonnulli de Tertulliano non benè sentientes, hujus erroris eum insimulant; sed non desunt rationes, quibus piè à tam nigra labe liberari valeat.

XI. Deus est etiam omni bonitate summè, & per essentiam bonus: simpliciter paritèr in linea entis infinitus: immutabilis itidem, & aeternus, imò sua aeternitas, quae est:

In-

Interminabilis vitae tota simul, & perfecta possessio, ad Boetii mentem.

XII. Immensitate pariformiter gloriatur Deus, vim enim habet se extendendi per infinita, si adessent, spatia. An autem ad imaginaria loca suam sedem ampliat Deus? Potentia tantum.

XIII. Unitas alia est ex divinis perfectionibus; sed, cum circa illam turpiter adeo, & pene in infinitum sit à non paucis erratum, id unum clamabo: Deum esse, & unum esse ita inter se copulantur, ut, primo posito, pluralitatem Deorum impossibilem fidenter pronuntiare non dubitem.

DEI VISIO.

I. **A**postolus Paulus in priori ad Timotheum nos instruit, quòd Deum nemo hominum vidit, sed nec videre potest; ex quo sanè evincitur, nec mentem creatam nativa virtute, nec oculum corporeum, quamvis possibili gloria donetur, clara Dei visione illustrari posse.

II. Ad haec plenè firmanda in altam foveam propellendi sunt insolentes Eunomiani, ne audiatur eorum arrogans superbia, qua, Deum nativa virtute prospicere sicut seipsum, jactitant. Sed quid stultius?

III. Inter Catholicos Deum purum spiritum credentes praevalet opinio, quòd oculus corporeus glorificatus divinam prospiciat essentiam visione spirituali ipsi unita; sed, nec id fieri posse de potentia Dei adhuc absoluta pro viribus firmamus.

IV. Palamitae, qui adhuc supernaturaliter visionem Dei facialem impossibilem putarunt, certum lumen increatum à Deo manantem corporeis oculis visibilem somniarunt: ast tam apertum, tam insanum deliramentum, à Graecis in IV. Pseudosynodis firmatum, ad fanaticum ablegamus.

V. Contra istos, aliosque gregales hoc Dogma Fidei ex Conc. Flor. proponimus: Intellectus creatus supernaturaliter adjutus potest videre clarè ipsum Deum trinum, & unum sicuti est.

VI. D. Joannem Chrysostomum nihil huic Ecclesiae fidei adversum edocuisse, sed solam visionem Dei comprehensivam

vam Angelis denegasse, ex ejus scriptis eruimus.

VII. Deum autoritate absoluta elevare posse viatores corporeis sensibus non utentes ad claram suae Divinitatis transeuntem visionem, sàt probabiliter defendimus: atque id ipsum concessum fuisse Moysi, & Paulo, ex Scripturae testimoniis calculamus. An autem B. V. Mariae hocce privilegium elargitum sit? Piè credimus.

VIII. Ad coercendum Beguardorum errorem, quòd nimirum quaevis mens per naturam beata sit, nec lumen gloriae anima desideret ad Dei beatificam visionem, Viennensis Synodus hocce Dogma proposuit: Intellectus creatus indiget lumine gloriae ad Deum intuitivè videndum.

IX. Hoc lumen adeo necessarium agnoscimus ad intellectum creatum beatificandum, ut sinè ipso, aut aliquo saltèm auxilio superno ipsius vices supplente Deus suam absolutam potentiam ad id extendere non valeat.

X. Pro comperto pariter mihi res est, quod creabilis non sit à Deo rationalis substantia extrà naturae ordinem, quae ipsum naturaliter intueri sufficiat. In quo autem consistat lumen gloriae adeò mirabile? In Circo exponam.

XI. Quovis lumine Beati perfundantur, ad Deum comprehensivè fruendum pervenient numquam.

XII. Deus mentem Beatorum glorificans non utitur, nec uti valet specie aliqua creata impressa, sed seipsum immediatè unit speciei loco; imò etiam per seipsum visionem terminat, quo fit, ut mens ipsorum impotens sit ad speciem expressam, & Verbum efformandum.

XIII. Pro meritorum diversitate Beatos inaequaliter Deum contemplari, unum scilicet altero perfectius, fide divina credimus, rationibus non deficientibus in Jovinianum, & Lutherum perfidos veritatis inimicos.

XIV. Cum Doct. Ang. propugnamus, totam inaequalitatem visionis beatificae unicè agnoscere pro causa sui physica inaequale lumen gloriae: ergo non perspicaciorem mentem? Sic opinamur.

XV. Tanto splendore perfussi Coelicolae Deum unum in Trinitate, & Trinitatem in unitate intuentur cum omnibus attributis, ita ut nec unum ex his dispensabile sit ad eo-

rum

rum perfectam beatitudinem : vident etiã aliquas ex possibilibus creaturis , omnes enim in Verbo aspicere , impossibile est : prospiciunt itidẽm ea omnia , quae pro agnitione perfecta proprii status congrua sunt.

SCIENTIA DEI NECESSARIA.

I. **P**erpluriẽs Scriptura divina quasi tuba clamat , mirabilem esse Dei scientiam : cujus inhaerentes vigiis , omnem plenitudinem Scientiae in Deo existere , fidentissimẽ asseverandum promittimus.

II. Prae oculis habendum putamus , quod , licet Scientiae Dei partiones aliquae in Schola sonent , una , & eadem scientia est , quae ob varietatem obiectorum intelligibilium diversa nomina sortitur.

III. Celebrior divisio prae aliis ea est , qua Scientia Dei in simplicis intelligentiae , & visionis scientiam partitur ; quamque optimam , & adaequatam esse , resolvimus.

IV. In Deo , qui in suis operationibus Scientia , imò & sapientia dirigi debet , non nisi insanẽ denegare licebit Scientiam , quae propriẽ effectiva sit , non qua Scientia formalitẽr est , sed qua ad probationis dicitur.

V. Id unum exponere liceat , quod , licet gemina Scientia sit causa rerum , directivẽ tantum procedens ostendendo finem , & media simplicis intelligentiae dicatur ; ea verò , quae conotata voluntate in actu exercito res attingit ut completẽ futuras , aut productas , Scientia visionis nominetur ; sed haec sint diversa munia , in Deo distinctio nulla.

VI. Deus ea Scientia , quae cognitio dicitur , seipsum perfectissime agnoscit : dein omnia alia à se in seipso ut in causa praecognita , etiam si minima sint , sub peculiari sui cognoscibilitate considerat.

VII. Ens dumtaxat increatum , Deus videlicet ipse cum essentia , relationibus , & attributis ut obiectum formale , & primarium divinae cognitionis instituitur. Sed quid , si per analogiam ad res creatas in quantum modus imperfectae nostrae cognitionis permittit ? Rogatus.

SCIENTIA DEI DE FUTURIS.

I. **M**eritò exustus fuit Coloniae Waltherus Lolhardus, eo quod contrà divinam Scientiam blasphemè variis in Populis sparsisset perversam doctrinam, Deum nescire mala, quae sub terra fiunt. Alii, ut legitur in D. Thoma, Scientiam Dei uti nostram credentes, futura contingentia nescire, dixerunt: alii etiam hanc non abnuentes, ne frustraretur, cuncta necessariò evenire, crediderunt; at omnes isti meritò propelluntur, & Deum futura omnia praescire, pro viribus tuemur.

II. Ea est legitima notio futuri, per quam istum agnoscimus ut determinatum in suis causis ad existentiam habendam.

III. Salvatur in Deo praescientia certa, & infallibilis circa futura absoluta contingentia, & libera, nostro arbitrio manente illaesso; imò contrarium dicere Scripturis contrariatur, & Patribus.

IV. Nullum poterit assignari futurum, quod non fuerit Deo realitè in aeternitate praesens per coextensionem virtuales ipsius aeternitatis ad illam differentiam temporis, in qua reverà extitutum erat.

V. Discrepant Doctores Catholici in definiendo medio apto ad certitudinem praescientiae Dei circa futura absoluta contingentia, & libera; solis ergò illis subscribimus, qui stant unicè pro divino Decreto ab intrinseco efficaci futurationem rerum determinante, sive, quod idem est, pro divina essentia tali determinata decreto.

VI. Divinam dedecet Majestatem, cognitionem conjecturalem ipsi adscribere: certissimam ergò pensamus, dum futura conditionata, etiamsi disparata, in suo Decreto subjective absoluto, & objective conditionato clarè intuetur. Quid ergò pro Scientia media? Implacabili odio aver-samur, & in Orcum abire exoptamus.

DEI VOLUNTAS.

I. **N**emo salva fide ambigere potest, in Deo esse voluntatem, qua cuncta indubiè facta sunt, qua repun-
tur

tur universa, secundum cujus consilium operatur omnia. Quod autem non metaphoricè sed formalitè & propriè in ipso Deo voluntas adsit, sole clarius ex Scripturae verbis elucere, colligimus.

II. Hac voluntate seipsum, & creaturas amat: suam scilicet bonitatem omnibus omnino perfectionibus ornatam formalitè primario respicit tam motivè, quàm terminativè; creaturas verò ut materiale objectum unicè prospicit.

III. Pro conciliando formali constitutivo libertatis Dei cum sui immutabilitate imbecillitatem nostrae mentis fate-mur. Sed quid? Prae timore vocem nostram compescemus? Absit omninò; imò in hujus mysterii caligine, prae-eunte lu-ce D. Ang., sic extollimus vocem: Actus Dei liber aliud non est, quam actus necessarius suae voluntatis habitudi-nem non necessariam ad creaturas importans.

IV. Hac doctrina firmata, non putavimus derogandam Deo summam ipsius libertatem indifferentiae, & arbitrii, cum eam, non ut potentiam volitivam ad diversos actus, sed ut indifferentiam tantum actus purissimi, & simplicissi-mi ad diversa objecta intelligamus: Ergò jam nodus solu-tus? Arcanum melius dicam, cujus clara cognitio in Patria.

V. Quamvis divina voluntas reverà ex parte Dei unica sit, & simplex, ex rebus volitis multiplicatur à Theologis, quod & praestabo, si rogatus. Non omittenda verò nunc est, quae praecipuum inter omnes partitiones subsellium possidet, in antecedentem nempe, & consequentem: sed quo sensu has concipiamus, opportuno tempore dicemus.

VI. Voluntas Dei consequens semper impletur: antece-dens verò non semper quoad principale volitum suum sor-titur effectum, nisi quando illa huic copulatur.

VII. In Deo, etiam posito Adae lapsu, adest voluntas antecedens salutis omnium omninò hominum; non quidem otiosa, & merè complacentiae, ut contendit Jansenius, sed activa, & benefica.

VIII. Ipse Jansenius agnoscit Passionem Christi ut pre-tium ex se sufficiens ad omnium salutem, pro solis tamèn Praedestinati oblatum; imò contrariam doctrinam ut semi-pelagianam dicit. En autem Doctrinam Ecclesiae: Christus

Je-

Jesus ita mortuus fuit pro omnibus omninò hominibus, ut vera, & sincera voluntate oppetierit mortem, eamque Patri obtulerit pro omnium Redemptione, & aeterna salute, antecedentèr quidèr, & sufficientèr pro Reprobis; consequentèr, & efficacitèr pro Praedestinatiis.

IX. Deus vi voluntatis antecedentis nedùm praeparat, nedùm offert, sed & cuilibet moralitèr viventi auxilia propinè, vel remotè sufficientia ad salutem praestatur juxtà propriam cujusvis conditionem.

X. Pro concordia divini decreti absoluti cum humanae mentis indifferentia arbitrii uniùs sit mihi scopus, omnipotentissima nempe ipsius Dei voluntas, quae animos nostros attingit fortitèr, & disponit suavitèr mediis auxiliis efficacibus, quae cum substantia, & modo libertatis effectivè cohaerent. Quid inde? Stoicis, Manichaeis, Lutheranis, & Calvinistis porrigemus dexteram? Apage deliria.

DEI PROVIDENTIA.

I. **O**Rdo in creaturis repertus Supremum Ordinatorem clamat, & Provisorem; adeoque *Ratio ordinis rerum in finem in mente divina existens* legitima est Dei Providentiae notio, quam ex D. Thoma accepimus.

II. Mundum factum fuisse à casu, opinio fuit Democriti, & Epicureorum, qui Providentiam omninò nescierunt. Alii, ut impii apud Job, ad sola incorruptibilia ipsam ampliantes, individua sui regimini non crediderunt. Quid ergo pro his? Coecorum ducatum despicio.

III. Perfectissimam esse Dei Providentiam, quae omnes res creatas gubernat, omnia etsi minima, & vilissima curat, corruptibilia, & incorruptibilia invigilat, res nobis est apprimè nota: nihil igitur fortuitum, nihil à casu, à fortuna nihil.

IV. Providentia Dei infallibilis est tam in mediis, quam in assecutione finis, si iste fuit absolutè, & efficacitèr volitus; sin autèm supponit finis voluntatem inefficacem tantùm, non deficiet in mediis, sed haec finem rei praefixum assequentur minimè.

PRAE-

PRAEDESTINATIO SANCTORUM.

I. **P**Raediffinitio illa, qua Deus sortem aliquorum sempiternam in Beata vita definivit per media cum ea infallibiliter connexa, Praedestinatio dicitur, quam cum M. P. Augustino, & Ang. N. D. S. Thoma explicandam promittimus.

II. In Sapientialibus, & Libris Job inveniuntur homines, qui Praedestinationem minimè agnoverunt; quorum gressus sequutus fuit Epicurus, qui animae nostrae immortalitatem denegans, alteram non credidit foelicem vitam.

III. Dari homines natura fideles, eademque electos, & sanctos, somniarunt Basilides, & Valentinus II. Saeculi Haeretici, si Clementi Alexandrino fides detur; quo errore Praedestinationem pariter detestati fuere.

IV. Fides autem Catholica, hos, aliosve errores detestans, firmissimè nos credere praecipit, Praedestinationem in Deo existere, qua homines in Gloriam à diebus praeordinavit aeternis.

V. Nonnisi praedestinati secundum propositum voluntatis divinae salutem consequentur aeternam, quidquid Catharinus effingat.

VI. Praedestinatio sumpta pro intentione, seu proposito Dei aliquos prae aliis efficaciter perducendi ad gloriam nullam ex parte nostri rationem expectat, sed est ex mera Dei misericordia, & voluntate ejus gratuita; queis ad mentem Scripturae, & Augustini praesertim cum N. Aquinate firmatis, varii errores, Pelagianorum praecipuè, & Semi-Pelagianorum in fumum, & auras evanescunt.

VII. Deus donat in tempore Gloriam praedestinati adultis propter eorum bona opera: Ergo non ex sola promissione divina, ut effutiebatur Calvinus, sed ex meritis datur, ut merces, & corona redditur, ut gloriabatur Paulus? *Deductio legitima.*

VIII. Praedestinatio est certa, & infallibilis in suo effectu, non tantum certitudine praescientiae, sed causalitatis etiam: Ergo quot, & qui salvandi sint, certò novit Deus? Equidem, & ipse solus.

IX. Agnoscit Praedestinatio inter suos effectus vocationem efficacem, justificationem, finalem perseverantiam in bono, & glorificationem. Quid autem de peccati permissione, ut deserviens est majori peccantis aliunde praedestinati sanctificationi? Adfirmativae parti adstipulamur.

REPROBATIO IMPIORUM.

Reprobationis existentiam absdubio adfirmo, aliud enim est divinae Providentiae sigillum, quo ab aeterno Deus voluit permittere, ut aliqui sua culpa à gloria decidant, & pro illa eis infligere damnationis poenam.

II. Apud Theologos gemina munia Reprobationis sonant, positivae nempe, & negativae, quas, diversimodè explicatas ab aliis, exponimus sic: Voluntas permittendi, aliquos sua culpa à gloria deficere, negativa dicitur; cum verò importat ordinationem culpae ad poenam aeternam ipsis infligendam, positiva est.

III. Horrendum sanè, ac sumoperè execrabile dogma instituit Calvinus, quo facit Deum iniquissimum creando Angelos, & homines aliquos ad aeternam poenam, imponendo ipsis necessitatem peccandi, & positivè ad peccata impellendo, ut latum à se non frustraretur Decretum. Pessimus equidè error, praeviè ab Ecclesia Catholica execratus in Marcionitis, Manichaeis, & Priscilianistis, meritoquè à Tridentino anathemate confictus.

IV. Catholici verum omnes unanimi voce proclamant, Reprobationem positivam Angelorum, & hominum, ut est statutum Dei pro infligenda Reprobis poena, demeritorum praevisionem supponere.

V. Reprobatio negativa non est voluntas divina excludendi à gloria antè culpam, sed unicè, ut jam dixi, voluntas permittendi, ut aliqui sua culpa excidant à gloria: neminem igitur Deus positivè excludit à gloria titulo beneficii indebiti, & antè praevissa demerita.

VI. Motivum Reprobationis negativae absolutae non petitur ex demeritis praevissis reprobi, sed ex divina bonitate; comparativè autem inspecta non habet rationem, nisi beneplacitum Dei.

Pec-

VII. Peccatum originale non est motivum Reprobationis eorum, quibus jam remissum est.

VIII. Permissio peccati non remittendi, denegatio gratiae, excaecatio, obduratio, ac demùm aeterna damnatio proprii sunt Reprobationis effectus. Quid autem de peccatis ipsis? Detestamur blasphemiam Calvinii.

U L T I M U S F I N I S .

I. **C**Ausa illa, quae allicit agens ad operandum, & cuius gratia coetera efficit, finis ille est, de quo nunc, aliis ommissis, disceptatio exurgit. Secundùm totam verò latitudinem multifariam partitur, de quibus divisionibus, si rogatus, verba faciam.

II. Propriam, & rigurosam finis ultimi notionem finis medius non subintrat; at, si non tam subtilitè reflectatur, aliquo sensu propriè ipsam assequetur.

III. Hominem in actionibus propriis, quae humanae sint, propter finem agere, certò certius existimo; imò proprium est rationali naturae formalitè, & se movendo propter ipsum operari, cum aliundè bruta nonnisi ut ab alio mota, suoque instinctu ducta ipsum merè materialitè pertingant.

IV. Si de Antiquitatis erroribus, quae à debito fine deviarunt Philosophi celeberrimi, orationem desideras, id unum audies, quod scilicèt octo suprà ducentos, & octoginta invicem contrarios enumeraverit Marcus Varro, quibus certè aliundè tam sapientes scopum attingere haud potuerunt.

V. Ast: Proh dolor! Mirum adèo non est, quod in Gentilitatis tenebris obvoluti veri luminis splendore clarè vix perfunderentur; admirationem verò rapit, fidei illustratos fulgoribus voluptates, divitias, aliave pro fine ultimo aliquoties appetere, Deo, & seipsis placere studentes. Sed audiant Matheum, qui in Persona Christi sententiam profert, quod Deo, & Mamonae servire non possint.

VI. Pro more autem Scholae praefata sic propono: Eundem hominem simul appetere diversa tamquam plures ultimos fines totales, & adaequatos, impossibile esse, serio animo propugnamus.

BEA-

BEATITUDO HOMINIS.

I. **B**Eatus homo, cui vultu ridet fortuna sereno, eum siquidem Deus ad suam formavit imaginem, in ipso Deo suam constituit felicitatem, illumque creavit ipsius haeredem, Beatitudinem illam adepturum, quae status est bonorum omnium aggregatione perfectus, ad Theologorum mentem.

II. Beatitudo objectiva hominis in solo bono increato consistit, ipso scilicet Deo, qui solus, ut verbis D. Thomae utar, bonum perfectum totaliter quietans, & appetitum satians esse, potest.

III. Si de Beatitudine formali sermo sit, in intellectuali operatione à Beato elicita, clara nempè Dei visione, meum erit collocare.

IV. Milénarium illud Regnum à Cerintho somnium, vel à Papià minùs deforme depictum ad aniles fabulas amandamus.

V. Adversus hujus erroris Sectatores stat fidei Dogma Conc. Floren., quocum sic assevero: Justorum animae corporibus solutae, & plenè purgatae mox sua gaudent Beatitudine, faciali scilicet Dei visione.

VI. Joannes XXII. calumniatur à non paucis, pro Milenariis stetit; coeterum nihil pro ipsis definivisse, praestolare tuendum.

VII. Semel ac Beati Deo fruuntur, ita perfectè eum possident, ut ad amorem erga eum necessario impellantur, quin ab eo umquam cesare valeant.

VIII. Ex his promanant in Beatis intrinseca impeccabilitas, intrinseca perpetuitas, aliaque dein permulta incomparabilia bona, Dotes, & Aureolae, quibus illud exuberat deliciarum Regnum.

FIDES SUPERNATURALIS.

I. **P**Raestantiam Fidei, per quam revelationibus Dei acquiescimus, nullus est, qui sufficiat dignis celebrare praeconiis, inter virtutes siquidem Theologicas ordine

ne

ne prima est, & sinè qua, ut Paulus clamat, impossibile est placere Deo.

II. Cum eodem Apostolo eam explicabo sic: *Sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium.*

III. Pro objecto formali *quod*, seu attributionis agnoscit Fides ipsum Deum ut rationem naturalem excedentem, seu ut primam veritatem in essendo: pro formali *sub quo* divinam veracitatem revelantem, conotantem tamèn infinitam Sapientiam prospicit; materia demùm huicce virtuti subiecta Deus est, ac dein divina omnia nobis revelabilia.

IV. Objectum Fidei obscuritatem, & inevidentiam secum adfert, non quae sit ratio formalis *sub qua*, sed indispensabilis conditio tantùm.

V. Regula discernendi revelata à Deo à non revelatis non est Scriptura divina, nec spiritus cujusvis privatus, hoc est afflatus Spiritus Sancti unicuique intelligentiam Scripturarum inspirantis, ut Lutherus cum Calvino adeò pertinacitè credit, sed sola est Ecclesia Catholica, columna, & fundamentum veritatis.

VI. De potentia Dei adhuc extraordinaria fieri nequit, ipsum Deum per se, vel per alium dicere falsum, aut mentiri posse; ex quo abundè sequitur, fidem non posse inclinare credentes primae veritati ad assensum falsum, nec illum elicere.

VII. Mystera Fidei nostrae evidentè credibilia sunt, non quidè evidèntia metaphysica, sed morali tantùm, quae ex idoneis testibus, signis, & aliis causis extrinsecis comprobatur.

VIII. Praecipua motiva, licèt alia adsint, credibilitatis Mysteriorum Fidei nostrae si audire exoptas, in Circo depromam.

IX. Collectionem Articulorum Fidei sub Symbolis, in quibus Christiana doctrina maximè custodita manet, aptissimam esse, ratio convincit, & experientia probat; intèr quae supereminet Apostolicum, Nicaenum, & Athanasianum, de quibus, & eorum authoribus eloquia promitto.

X. Vera Fides subsistit in homine quantumvis scelestissimo, dummodo pertinax Haereticus in altero adhuc ex Fidei

dei

dei articulis non sit: remanet pariter in animabus purgantibus; minimè autè in Beatis, minusque in Doemonibus, & Damnatis.

FIDEI REGULAE.

PRaetèr communem illam artem disserendi, quam à Dialectica accepimus, aliam Theologus habeat necesse est: alias itidè regulas pro materia capienda, ex quibus argumenta, non quasi communia, & aliena, sed tamquam propria ducat ad sua dogmata firmanda, ad contradicentes redarguendos, ad exhortandum in doctrina sana, haeresesque omnes eliminandas. Sed quia, sicut apud Fideles, ita apud Theologos principem subsellium sibi vendicat authoritas, ratione deindè veluti pedisequa, & ancilla in sui obsequium admissa, aliisque in sui favorem non exclusis; idcirco praecipuae regulae, & quae majori pretio ab omnibus excipiuntur, nostram breviter considerationem rapiunt. Hae sint: Scriptura Sacra, Traditiones divinae, Ecclesia Catholica, Concilia Generalia, & Romana Ecclesia.

SCRIPTURA SACRA.

I. **E**Tsi Scriptura Sacra variis insigniatur nominibus, nullum sanè nobis tam congruit, quàm quòd dicatur, & sit Testamentum, quo Deus suam ergà nos voluntatem declarat, & tamquam filiis haereditatem relinquit, beatitudinem scilicèt aeternam.

II. Ipsa Scriptura aliud non est, quam Verbum Dei ab ipso scriptum, non quasi immediatè per seipsum litteris exaratum, sed ipsius afflatu, aut ductu per Scriptorem Sacrum, tamquam per calamum vivum, qualem se dicit Regius Vates, quoad singula adhuc verba conscriptum etiam.

III. Olim Deus loquens Patribus in Prophetis, novissimis diebus in Filio allocutus est Apostolis praecipuè, qui omnes equidè, velut viri à se delegati, veritates sibi revelatas litteris mandaverunt, & nobis transmisserrunt: Existit igitur Sacra, & Divina Scriptura, quam nedum ex in-

fal-

fallibili auctoritate, sed & rationibus perspicuis nobiscum habitare gloriamur.

IV. Geminas agnoscit partes Scriptura Sacra, vetus videlicet, & novum Testamentum, ex quibus in illo promittitur Mesias, in isto praesens agnoscitur promissus Liberator.

V. Non latet, ex utriusque Testamenti libris alios Protocanonicos, Deuterocanonicos alios nominari á Theologis, qui de *Istis* aliquandò, de *istis* numquàm exceperunt dubium: quos autem nunc tamquàm Canonicos veneror, & ut divinos agnosco, ii sunt, & soli, quos Trid. Syn. ut tales declarat sub Sess. IV., & anathemate non suscipientes confingit.

VI. Quamvis Textus Haebraicus, & Graecus, ut nunc extant, non parum utilitatis ad plura adferant, nec authenticos, nec irrefragabilis auctoritatis dignosco: Vulgata verùm nostra, quam Authenticam merito Trid. declaravit Concilium, sola ipsa est certa Fidei Regula.

VII. Scriptura Sacra varios in se claudit sensus, qui aliud sanè non audiunt, quam verborum ejus immediata, mediatave significatio à Deo intenta. Quinam sint, si percontaveris, audies. Quid verò de eorum legitimo Judice? Ecclesiam puta.

TRADITIONES DIVINAE.

I. **R**ectus postulat ordo, quod post Scripturam Sacram deveniamus ad pertractandas Traditiones divinas, quae nempè à Deo Patriarchis, vel à Christo Domino Discipulis, vel ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, viva voce ad posteros transmissae sunt.

II. Cum igitur tam in Scriptura Sacra, quàm in Traditionibus divinis auctoritatem institutam ex Verbo Dei, pari affectu, & reverentia (verba Trid.) suscipio, ac veneror ambas: proindequè & Traditionem divinam uti certissimam, & inconcussam Fidei Regulam amplector.

III. Hodierni temporis Haeretici, Calviniani praesertim, Gnosticos, Valentinianos, & Marcionitas in hoc sequuti

quiti, Traditiones divinas respuunt, & rejiciunt, ad Scripturam Sacram attentionem unicè dirigentes; ast illas necessariò admittendas esse ultrà istam invictè propugnamus.

IV. Non intendimus, omnes traditiones nostras, Pharisaeorum instar, quasi divinas venditare, sed utique gentium cupimus, ut vera à falsis, ita ab humanis divina discernere. Idcirco vias aliquas planas, & expeditas ad certam eorum discretionem instituimus. Sed quaenam sint, quo ordine, & modo? in Palestra audies.

ECCLESIA CHRISTI MILITANS.

I. **E**cclēsia Christi secundum totam suam amplitudinem protensa, omnesque status, locos, & tempora claudens trinam partitionem agnoscit, Triumphantem, Purgantem, & Militantem, non quasi diversae sint Ecclesiae, sed hujus diversi status tantum. Prioribus igitur penitus in silentium evocatis, posteriorem unicè dilucidandam assumimus.

II. Haec Ecclesia est Lucerna lucens suprà candelabrum, Civitas suprà montes posita, in Sole collocans tabernaculum suum, quam, qui non audierint, ut Ethnici, & Publicani habeantur: Igitur perpetuò omnibus adparet visibilis, omnium oculis sese conspiciendam praebet? Firmiter tene, & nullatenus dubites.

III. A Splendore tanto oculos averterunt Haeretici illi, qui Ecclesiam Christi in terris ex solis Praedestinati compactam esse dixerunt, nostram exinde velut Satanae Synagogam blaterantes: hos igitur perversos veritatis hostes sat confutabo, si hanc Ecclesiam Societatem esse, in qua nec soli justi, nec soli praedestinati inhabitant, sed peccatores etiam manifesti in ipsa existant, demonstrem.

IV. Haec ergo Christi Sponsa, tota formosa, pulchra quidem ut Luna, & electa ut Sol, ea est, in qua Fidelium Coetus sub uno Capite in Coelis Christo, sub unitate Fidei, & Sacramentorum participatione coadunatus, à legitimis Pastoribus, praecipue verò ab uno in terris Vicario Christi Romano Pontifice regitur; qualiter absdubiò Haeticis omnibus terribilis ut castrorum acies ordinata adparet.

Ipsa-

V. Ipsamet est, quae verae Ecclesiae characteribus, quibus ab aliis omnibus Societatibus facile secerni possit, insignita cernitur; quique alii non sunt, quam esse Unam, Sanctam, Catholicam, & Apostolicam, uti à Synodo Constantinopolitana accepimus.

VI. Notae istae nulli ex Haereticorum Sectis, sed soli Ecclesiae Capiti unitae congruunt, extrà quàm frustrà inquiretur salus.

VII. Cum haec legitima Ecclesia supra firmam petram fundata sit, & portae inferi adversus eam praevalere non possint, nec illius Pastores, sive in unum congregati, sive per orbem dispersi in definiendo, & proponendo res fidei, & morum, nec Fidelium Congregatio in obsequendo, & eas acceptando in errorem labi possunt.

VIII. Ex hac Ecclesiae infallibilitate abundè colligitur, nequè Scripturam Sacram, nequè Spiritum privatum, neque Principem saecularem, sed ipsam solam controversiarum Fidei supremum esse, & infallibilem Judicem.

IX. Eandem infallibilem pariter esse in Canonizatione Sanctorum, cum communi Doctorum opinione defendimus.

X. De fide divina non est; sed pie credendum (verba D. Thomae) in Canonizatione Sanctorum Judicium Ecclesiae errare non posse: Igitur eadem fide certum non erit, hunc ab Ecclesia canonizatum esse Sanctum, & Beatum? Ratio convincit. Igitur fide purè humana credendum? Non sic; sed fide Ecclesiastica infallibili in assistentia Spiritus Sancti fundata dicimus.

CONCILIA GENERALIA.

I. Concilii vocabulum ad plura protensum intueor, sed illud solum nunc delineare polliceor, quod OEcumenicum est, seu Plenarium ex coetu Episcoporum legitima auctoritate vocatorum compactum sub praesidentia Pontificis Summi, vel suorum Legatorum.

II. Heinc statuere oportet cum D. Thoma, qui Opusc. XIX. cap. IV. in terminis docet, quod solius Summi Pontificis

D

ficis

ficus certi, & indubitati est convocare Concilium Generale.

III. Protestantes ad suas Pseudo-Synodos quosvis viros doctos, etsi laicos, admittunt, eisque jus inesse votum, ac sententiam in rebus Fidei ferendi, asseverant; sed sileant impii, & audiant, Deum instituisse eum Hierarchicum ordinem, quod, sicut de temporalibus Principes, ac Reges, ita de spiritualibus Praesules Ecclesiae judicent, ac Sacerdotes.

IV. Ex his concludo, solius Summi Pontificis esse praesidere authoritative Conc. Gen. per seipsum, vel suos Oratores: solos Episcopos esse de jure vocandos ad Gen. Conc. solos ipsos de jure suffragium ferre posse, non verò Abbates, & Generales Ordinum, qui ex privilegio unice aliquoties adsunt, & ex eodem decisivo voto aliquando potiuntur. Quid autem de minoribus Clericis, Theologis etiam, & Canonistis ad Conc. vocatis? Quidque pariter de Imperatoribus, Regibus, & Potentatibus ad eadem saepe saepius invitatis? De omnibus cum distinctione meum proferam iudicium.

V. Pro controversiis fidei, & morum Judex vivus in Ecclesia statuendus est; & is erit, quemadmodum in cap. XVII. Deuteronomii scriptum legimus: Summus Sacerdos cum Concilio Sacerdotum; sic nunc temporis: Summus Pastor cum Concilio Pastorum, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Christi, tamquam Doctores simul, ne sicut parvuli fluctuantes omni vento doctrinae circumferremur. Quid ergo? Pro certa regula fidei legitima Concilia legitime congregata agnoscam? Et indubitanter.

ECCLESIA ROMANA.

I. **C**Hristus Dominus in Coelum ascendens sui in terris visibilem Vicarium reliquit pro Regimine Ecclesiae, qui solus praee aliis Petrus Apostolus fuit, ipsi conferendo eam dignitatem, ac potestatem, qua, veluti Pater, ac Pastor, Ecclesiae praeeset universae, ut ita, cum eam instrueret, aut membra in fide confirmaret, errare minime posset.

Ro-

II. Romana Ecclesia ab eodem Petro, relicta Sede Antiochena, fundata fuit, in cuius regimine ad obitum usque permansit.

III. Lutherani, & Calvinistae, à Romana Sede proscripsi, tanto furore in Romanum Antistitem debacchati sunt, ut eum Antichristum non pauci appellare non erubuerint; coeterum non sic, sed legitimum Petri in illa Sede Successorem, ad regendam Ecclesiam Dei positum agnoscere, & venerari debemus.

IV. Quamvis in Scripturis, & in Traditionibus divinis immediatè revelatum non sit, Pium VI. esse Summum Pontificem, nihilominus de fide esse probabiliter defendendum sumimus.

SPES NOSTRA IN DEO.

I. **F**idem naturae ordine sequitur Spes; illa siquidem aeterna bona credentibus repromissa proponit, ex quo resultat fiducia in Deum auxiliatorem ad ipsa assequenda.

II. Est ergò Spes divina vera virtus, infussa equidem, & Theologica, à Fide, & Charitate sanè distincta, quam sic explico: *Virtus à Deo infussa, per quam, certa cum fiducia, nostrae salutis, & aeternae vitae bona speramus.*

III. Haec virtus pro objecto formali quod ipsum Deum prospicit ut conotantem visionem beatificam; formale verò quo ejusdem, seu motivum, quo ipsa nititur, sola est auxiliatrix Dei omnipotentia.

IV. Vera Spes Theologica existit in omni Fidei viatore, etiamsi scelestimus ponatur, dummodo non desperet, nec praesumat: adest pariter in animabus in Purgatorio degentibus, non in Daemonibus, & Damnatis, qui in termino perpetuo versantur. Quid ergò de Beatis? Spe Theologica non egent.

V. Sempèr timere debemus Deum, qui potest & corpus, & animam perdere in gehennam; quo certè non excluditur à vera Spe nec timor filialis, nec servilis quoad substantiam, sed quoad servilitatem tantum.

VI. Iidem virtuti duo vitia certè opponuntur, Despe-
ra-

ratio nempe positiva, & plenè deliberata beatitudinis adipiscendae; & temeraria Praesumptio, qua quis putet, solis propriis viribus veniam, aut gloriam consequi posse, vel sola Dei misericordia absque ullis operibus bonis.

CHARITAS ERGA DEUM.

Charitatem pro mutuo amore, quo homines se invicem diligunt, vel ipsi Ethnici agnoverunt; nos autem, excellentiorem aggredientes viam, non sic eam inspicimus, sed pro amore unicè, quo in ipsum Deum tendimus ut summum bonum super omnia diligendum.

II. Profectò Charitas haec, quae veram parit inter Deum, & hominem ipsum amantem amicitiam, virtutum omnium Princeps est, & Regina, eas saltèm in genere moris supereminens: ori igitur silentium imperet Lutherus, cum, Deo instruente, clamat Paulus, quod fide, & spe major sit Charitas.

III. Hujus objectum formale quo bonitas est increata in se, & proptèr se amabilis superno lumine cognoscibilis; formale verò quod sola bonitas divinae essentiae est cum attributis, & Personis simul.

IV. Hominem in hac vita posse quamdam Charitatis metam attingere, ultrà quam progredi non possit, opinio fuit Beguardorum cum Beguinis; nos autem cum Catholica Ecclesia fide divina credimus, Charitatem viae augeri posse sinè termino: ergò aequari, imò superari poterit Charitas Christi, & B. V. Mariae? Stultitia summa.

V. Contrà eosdem, Jovinianum etiam, & Calvinum dogmatizare debemus, quod Charitas Viatorum, quantumvis gradum altissimum pertingat, amitti potest.

VI. Propositio paritèr est de fide à Conc. Trid. decissa, quod per unum peccatum mortale deperditur gratia, & amicitia Dei.

SACRAMENTA NOVAE LEGIS.

Ecclèsiae lumen, & splendor M. P. Augustinus maximè commendatam vult eximiam Sacramento-
rum

rum Ecclesiae virtutem; quippè quae ex aperto crudeli lancea latere Christi cum sanguine, & aqua manarunt. De his orationem incipio, conservatum volens nomen, quod meritò Ecclesia ipsis indidit; qualiter absdubio moderni Sectarii prae verecundia, murmura comprimentes, tenebunt silentia cuncti.

II. Non praeterit, Sacramenti vocabulum varias significationes subire: ad Theologorum verò, & D. Thoma sensum optimè explicatur, quod sit *signum rei sacrae sanctificationis homines*. Quid ergò de diffinitionibus ab Haeterodoxis confictis? Falsissimae sunt, & irridendae.

III. Pro statu utriusque legis naturalis, & scriptae instituta fuisse Sacramenta, non ambigo; quinimo & parvulis pro originali delendo remedium non defuisse, cum M. P. Augustino defendo, cum quo, & N. Aquinate fidentèr pronuntio, Circumcisionem populo Dei datam fuisse, non ut purum distinctivum, sed praecipuè ad originale extinguendum.

IV. Adveniente Christo Domino ista cessarunt, instituentem ipso alia virtute majora, utilitate meliora, actu facilia, numero pauciora; quae sunt Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Poenitentia, Extrema-Unctio, Ordo, & Matrimonium.

V. Ista omnia ut immediatè à Christo instituta agnosco; omnium verò individuum materiam designasse, in Scripturis adinvenire non potui.

VI. Omnia ornantur rebus tamquàm materia, & verbis uti forma, ut Florentinum expressè asserit; esse autèm partes ipsorum intrinsecas, probandum sumo.

VII. Lutherani, & Calvinistae Sacramentorum verba pro forma adhibita merè promissoria dicunt, & concionatoria, non effectivè consecratoria. Sed quid verum? Consecratoria sunt, & effectiva gratiae, & sanctitatis, quam significant, non simpliciter promissoria, & concionatoria.

VIII. Per Sacramenta abundantissimas gratias ad salutem assequendam nobis confert Deus, sed quia in alia Providentia aliis mediis id ipsum praestare poterat, in praesenti congruentèr necessaria fatemur.

IX. Sociniani, & Anabaptistae agnoscunt Sacramenta pro nudis, & sterilibus signis externae professionis Fidei, & distinctionis ab Infidelibus: Lutherani, & Calvinistae eorum extollunt virtutem, sed ab objective tantum excitandam fidem, quae sola, dicunt, justos creat. Nos verò, cum Trid. praecipue, credimus, Sacramenta omnia nostrae Legis pollere virtute instrumentaria immediate causativa gratiae ex opere operato in non ponentibus obicem.

X. Inter Doctores Catholicos sub Judice lis pendet, an ipsa sint causae gratiae moraliter tantum, an etiam physice. Sed quid sentiendum? Utroque modo causare dicimus.

XI. Veteris Legis Sacramenta non ex opere operato active sicuti nostra gratiam causabant, quamquam, Circumcisionem ex opere operato passive parvulis etiam communicasse, haud dubitem.

XII. Wicelista cum Lutheranis, & Calvinistis inficiantur, per Sacramenta aliqua characterem conferri; ex definitionibus verò Ecclesiae Baptismo, Confirmationi, & Ordini tribuere debemus. Quid sit Character? In Circo.

XIII. Licet Angeli, & Beati extraordinarie Sacramenta ministrare valeant, via ordinaria solos Viatores ministros protueor.

XIV. Non omnes Christiani gloriari possunt, omnium esse ministros, quidquid temere, & fatue obganiat Lutherus, mulierculis etiam id muneris concedens, dummodo vocatae.

XV. Licet Minister scoelestissimus sit, imò Haereticus, dummodo essentialia adhibeat, Sacramentum perficiet.

XVI. De intentione Ministri dicturus, non adstipulor Luthero, Calvino, & Kemnitio eam abnudentibus, imò ritum mimice, & irrisorie peractum ad effectum sat putantibus: quinimò cum Scriptura, & Conciliis propugno, in cujusvis Sacramenti Ministro necessariam esse saltè intentionem faciendi, quod facit Ecclesia; itaut si mimice exteriùs, & merè irrisorie, vel à rationis impote conferatur, nullum sit.

XVII. Pro hujus verò intentionis explanatione non subscribam Catholicis DD., qui unice ritum externum serio pe-

rac-

raetum, ut in Ecclesia fit, ad legitimam reducunt intentionem, imò etsi in anima latentem gerant deliberationem rem sacram non faciendi. Contrà hos sustinebo fortitèr, quod, etsi materiam sic facientes adhibeant, formam proferant, illaque deliberatio irrissione aliqua foras non erumpat, verum non perficient Sacramentum.

XVIII. Verum non requirimus necessariam eam intentionem, qua Minister effectum intendat, ac Sacramenta Sacra, atque utilia credat, dummodo id facere proponat, quod fieri novit in Ecclesia Christi, etiamsi neque eandem Ecclesiam, nec ipsius Sacra Mystera perspicuè noscat, ubi adsint.

XIX. Quamvis actualis intentio potior sit, in Ministro sui compote sufficit virtualis, minimè sola habitualis, nec interpretativa. Quid verò de conditionata? Judicium proferam.

XX. Cum pro solis Viatoribus instituta sint Sacramenta, soli ipsi sunt ipsorum ordinarium subjectum.

XXI. Qui suscipere desiderat validum Sacramentum, habere debet interius propositum sumendi illud ut rem in Ecclesia Sacram, seu quam ista solet conferre; proindeque merè passive, seu neutralitèr se habens, à fortiori qui reluctatur, nullum percipiet Sacramentum, si Eucharistiam excipias, quae ante sumptionem verum est Sacramentum.

XXII. Ut haec debita intentio suum sortiatur effectum, nec debet esse necessariò actualis, nec propriè virtualis: sed, Poenitentia, & Matrimonio exceptis, moralitèr perseverans sufficiens creditur.

XXIII. Extrà mortis periculum deneganda sunt Sacramenta peccatori occulto occultè petenti, & potiori jure publico, num occultè, num publicè petat; dempta tamen Poenitentia, & aliquoties Matrimonio.

XXIV. Peccatori occulto publicè petenti denegandum non est Sacramentum, si ex hoc diffamatio oriatur, & scandalum, uti praecipuè fit, quando cum aliis ad Eucharisticam mensam accedit.

SACRUM BAPTISMA.

I. **C**Athechismus Romanus non immerito Diluvium, & Maris Rubri transitum annumerat inter figuras, quae in veteri lege Baptismum à Christo institutum adumbrant. Sed his, aliisque figuris à Theologis adsignatis ommissis, ad veritatem transeamus.

II. Cum per Baptismum, qui vitae spiritualis janua est, membra Christi, ac de corpore efficiamur Ecclesiae, merito inter Sacramenta primum possidet subsellium; & per esse *Sacramentum regenerationis per aquam in Verbo SS. Trinitatis expressivo* explicatum volumus.

III. Christus antè suam Passionem Baptismum instituit, quum in Jordane à Joanne baptizari voluit: obligationem verò, & illius adhibendi necessitatem non nisi post Resurrectionem indixit, ex quo statim obligare coepit.

IV. Baptismi materiam inficiati, imò & execrati sunt Haeretici per plures. Sed quid ad nos de canibus istis rabidis? Id unum pro Catholico Dogmate dicam, quod scilicet omnis, & sola aqua vera, & elementaris sit ejus materia remota.

V. Materiam proximam Baptismi ablutionem esse dicimus, sed circa ipsius modum, de quo non semper idem usus invaluit, id unum adstruimus, quod scilicet validum sit Baptisma per immersionem, per aspersionem, vel infusionem collatum, dummodò vera aqua, veraque subsistat ablutio.

VI. Baptismi formae omnibus perviae, in Latina, sicut & Ecclesia Graeca adhiberi solitae, non nisi accidentariè discrepant: utraque ergo legitima, indubia, & valida.

VII. Verbo dicam: Forma illa, in qua actus baptizantis cum expressione Personarum SS. Trinitatis profertur, valida est, & è converso nulla.

VIII. Ex hoc infero, quod, cum Apostolis id ipsum à Christo praeceptum ex Evangelio sciamus, nec de dispensatione constet, ipsi, non in solo nomine Jesu, sed cum expressione Trinitatis simul Baptismum ministrarunt. Quid

ve-

verò de contraria opinione? Nulla nota affingitur.

IX. Marcionistas, Anabaptistas, & Donatistas respectivis de causis iterasse Baptismum, scriptum legimus; Synodi verò Vien., Floren., & Trid. definiunt, Baptismum semel validè, & ritè collatum nec validè, nec licitè in eodem subjecto repeti posse.

X. Occurrit hic acerrima controversia inter S. Stephanum Romanum Antistitem, & S. Cyprianum Carthaginensem Praesulem, qui expressè docuit, Haereticos esse iterum baptizandos in Catholicis aedibus, pro quo errore, licèt à SS. Pontifice comminatus fuerit, numquam excommunicationis fulmen persensit.

XI. Idem Cyprianus cum collegis sibi consentientibus non existimabat, controversiam illam ad fidem pertinere, sed ad disciplinam tantum; proindeque numquam ut formalis haereticus putari debuit, pertinacissimus tamen credendus.

XII. Oppositionem ipsius in bonum sensum cum M. P. Augustino trahere contendo; eamque dicam humanae infirmitatis errorem ex abundantia charitatis, qua flagrabat, procedentem, quique per martyrium gloriosa serenitate fulgentis sanguinis fuit prorsus extinctus, relegatus procùl.

XIII. Contritio perfecta, & quilibet actus charitatis completæ cum voto Baptismi aquae supplet hujus vices quoad perfectam unionem cum Deo per gratiam santificantem.

XIV. Martyrium paritèr supplet hujusmodi vices quoad remissionem totius culpæ, & poenæ tam in parvulis quàm in adultis, dummodo isti debitè inveniantur dispositi. Sed quomodo? Dicam.

XV. Omnis, & solus Sacerdos vi suae ordinationis est Minister ordinarius solemnem ritum peragendi in Baptismo; Diaconis verò ex delegatione legitima id tantum licet.

XVI. Fide divina credendum est, quod Laicus quilibet ratione utens, num masculus, num faemina sit, num Fidelis, num Infidelis sit, essentialibus adhibitis, validè semper, & in necessitate licitè etiam Baptismum confert.

XVII. Baptismus aquae, extra casum martyrii, omnibus

E

bus

bus est necessitate medii necessarius ad salutem, adultis in re, vel in voto; infantibus in re: & licet in contra Haereticis gant, latrare, sed mordere non possunt.

XVIII. Ex Evangelica Historia sat eruitur, Baptismum esse etiam necessitate praecepti adultis necessarium.

XIX. Ex lege generali lata à Christo, ex Conciliis, Patribus, & rationibus Theologicis parvulos agnoscimus capaces Baptismi, imò congruum, & necessarium eos ipso intingere, quin obstant triginta sex rationes, quas congerunt Waldenses, Anabaptistae, & Sociniani.

XX. Num pueri in uteris maternis positi, inchoato jam puerperio licetè, aut validè baptizari valeant, roganti aperiam.

XXI. Filii Infidelium mancipiorum invitis parentibus baptizari possunt; qui verò non sic, sed ad summum politicè subduntur, validè, sed illicitè baptizantur. Pro his tamèn excipiuntur aliqui casus, quos exponere promitto.

XXII. Dogma Fidei est, per Baptismum deleri omnia peccata, tum originale, tum actualia quoad culpam, & omnis poenae reatum coràm Deo luendum, non verò praesentis vitae poenalitates; praecipuus tamèn effectus in omnibus est gratia sanctificans cum virtutibus infusis.

XXIII. Doctoris Angelici doctrinam sequentes fidentèr asserimus, Baptismum fictè susceptum, recedente fictione, sic reviviscere, ut gratiam producat, omnemque culpam, & poenam remittat; non tamèn illa, quae post ipsum commissa sunt, peccata.

C O N F I R M A T I O.

I. **S**acramentum Confirmationis pertractandum occurrit, ubi materies permulta suppeditatur altercandi cum Haeterodoxis, ac cum Orthodoxis simul. Ex illis Novatiani vel negarunt, vel illud neglexerunt: simili errori adstipulati sunt Waldenses, Wiclefistae, & Husitae; constatque Lutheranos, & Calvinistas illud rejicere, imò & enormibus blasphemis impetere.

II. Hos omnes ad arma vocantes dicimus cum Scriptura,
Tra-

Traditione, & Conciliis, Confirmationem participare veram, & propriam Sacramenti rationem; & hoc constans, & perpetua Ecclesiae praxis confirmat.

III. Ejus institutionem à Christo descendere, certissima fide tenemus; pro tempore verò hujus institutionis, calculum nostrum pertingit spatium illud, quod Resurrectionem inter, & Ascensionem effluxit.

IV. Calvinus de more impudens Chrisma vocat oleum Diaboli mendacio pollutum, pinguedinem foetore anhelitus inquinatam, verborum murmure incantatam, & perungendis calceis addicendam. Audistis Blasphemiam? Sed ea execrata, ut par est, pro legitima materia essentiali, & adaequata, quidquid alii Catholici dicant, hujus Sacramenti agnoscimus unctionem Chrismatis cum manus impositione ab ipsa unctione inseparata; salva tamèn probabilitate sensus disjunctivi.

V. Chrisma conficitur ex oleo olivarum, & balsami permixtione, quam necessitate Sacramenti necessariam existimo.

VI. Forma Confirmationis non est oratio Episcopi praevia unctioni, sed illa verba: *Signo te, &c.* inunctionem comitantia; sicuti & apud Graecos: *Signaculum, &c.* quam validam esse, & antiquissimam pronuntio.

VII. Ejusdem ordinarius Minister solus est Episcopus, & ex commisione legitima simplex Sacerdos extraordinarius tantum.

VIII. Quilibet lavacro regenerationis initiatus est subjectum Confirmationis legitimum, num adultus sit, num in infantia vivat.

IX. Non existimo hocce Sacramentum indispensabile ad salutem; ii tamèn omnes, qui in periculo amittendae fidei, & salutis versantur, aut gravibus contra fidem tentationibus succumbere graviter timent, vel in re, vel in voto ipsum sibi consulere debent.

X. Potior ejus effectus est gratia largiens robur, & constantiam baptizatis: dein characterem confert, qui indelebiter animae imprimitur: Ergo non poterit iterari? Meritò quidem; imò ex nullo ex SS. PP. anterioris aevi colligi potest,

test, venientes ab haeresi hocce repetito Sacramento receptos fuisse, nec recipiendos.

*VENERABILE EUCHARISTIAE
Sacramentum.*

I. **D**ominus noster Jesus Christus discessurus ex hoc mundo ad Patrem instituit Eucharistiae Sacramentum, in quo sui erga nos divini amoris divitias velut effudit, memoriam faciens mirabilium suorum.

II. Realem Chrisri in Eucharistia praesentiam variis modis obnubilare tentarunt Haeterodoxi permulti; ex quibus praecipui sonant Ubiquistae, Sacramentarii, Calvinus, & hujus gregales. Insurgam verò in eos cum ipsismet Trid. verbis pro thesi propositis: In almo Eucharistiae Sacramento post panis, & vini consecrationem Dominus noster Jesus Christus verus Deus, atque homo verè, realitèr, ac substantialitèr sub specie illarum rerum sensibilium continetur.

III. Certamen suscipio adversus Impanatores, & Consubstantiatores Transubstantiationem inficientes, adversus quos cum Ecclesia certissimè teneo, quòd vi verborum Consecrationis tota substantia panis, & vini convertitur in substantiam corporis, & sanguinis Christi.

IV. Sacramentum Eucharistiae consistit in re permanente, & non in usu, & sumptione tantum, quin obstent huic Ecclesiae voci Lutherani, & Calvinistae: Ergò absque idololatria, ut hi perversi clamant, adorari debet, dum palam exponitur, ac in supplicationibus circumfertur? Merito, & cultu quidem Latriae.

V. Tota essentia hujus Sacramenti consistit in speciebus consecratis, in quantum continent Corpus, & Sanguinem Christi. Quid ergo? Consecratio, Corpus Christi, & Sumptio rationes ejusdem merè accidentariae erunt? Minimè; sed conotata essentialia extrinseca dicam.

VI. Christus hoc admirabile instituit Sacramentum in ultima Coena pridie quàm pateretur; ut ex Evangeliiis patet. Sed gravem inter Catholicos pro die designando controversiam

siam

siam hoc modo definitio : Christus celebravit ultimum Pascha cum Discipulis , & Eucharistiam instituit Luna decima quarta exeunte , hoc est feria quinta ad vesperam : Ergo in azymo confecit ? Perspicuum est.

VII. Panis triticeus , & vinum de vite materia sunt necessaria Sacramenti Eucharistiae : Ergo ubi gemina materia desit , nec alia substitui , nec Sacramentum confici poterit ? Benè habet.

VIII. Modicissima aqua ex praecepto Ecclesiae infundenda debet vino consecrando. Sed quanta ? Quae nempe converti possit in vinum, ut per consecrationem in sanguinem postea transeat.

IX. Christus non sola benedictione , sed & verbis consecravit , & quidem eisdem , quibus nunc Sacerdotes in Ecclesia consecrant. Quae autem verba ex omnibus , quae isti proferunt , pro formae essentialibus usurpari debent ? Ista : *Hoc est Corpus meum pro pane ; & Hic est Calix sanguinis mei pro vino* , probabiliori elegi conjectura.

X. Sumptio realis Eucharistiae nequè parvulis , neque adultis est necessitate mediæ ad salutem necessaria ; pro his autem , ultra praeceptum Ecclesiasticum , divinum adesse , cum Angelico Magistro statuimus.

XI. Ad communionem sub utraque specie nullo praecepto divino compelluntur Fideles Laici , nec Sacerdotes non consecrantes ; & hoc post alias Synodos Tridentina definitivè contra plures Haereticos.

XII. Ab exordio tamèn Ecclesiae Fideles etiàm Laici ordinariè in publicis conventibus sub duplici specie Eucharistiam sumebant ; justis tamèn de causis potuit Ecclesia ipsos usu calicis privare.

XIII. Sub qualibet ex speciebus consecratis totus , & integer Christus continetur , quo fit , ut qui sub una communicat , coeteris paribus , aequalem gratiam recipiat , ac utramque sumens.

XIV. Quibus sit exhibenda , quibus deneganda Sacramentalis Communio , dicam quaesitus ; sicut & de dispositionibus ad Eucharistiam requisitis ex parte corporis , & animae.

Prae-

XV. Praecipuus effectus, quem Eucharistia in rectè disposito causat, est uberrima gratia nutriens, cui adjungitur refectio spiritualis dulcedinis, & confortatio animae ad perseverantiam in bono usque ad adeptionem gloriae.

XVI. Hoc Sacramentum validè consecrare ad solos pertinet Sacerdotes, qui divino jure interdicuntur unam speciem sine altera conficere: Ergo non mulieres, non Laici quantumvis probi, non merè delegati, & deputatione exinseca destinati, ut quidam perversi Haeretici venditant? Sanè equidè.

XVII. Ordinarius, & ex officio Dispensator Eucharistiae solus paritèr est Sacerdos; Diaconus verò extraordinarius censetur, quatenus vi suae ordinationis habet, quod possit ei distributio committi.

MISSAE SACRIFICIUM.

I. **C**Hristus Dominus, Sacerdotem secundùm ordinem Melchisedech se in aeternum constitutum declarans, corpus, & sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit; quibus sanè evincitur, Legislatorem nostrum nocte Coenae primum Missae Sacrificium celebrasse, exindè Discipulis, & in Sacerdotio Succesoribus praecipiens, ut id ipsum in sui facerent commemorationem.

II. Ex his, & definitione Ecclesiae certissimum evadit, Missam esse verum, & propriè dictum novae Legis Sacrificium, veramque oblationem, quae in Ecclesia offertur; quidquid contrà tam apertam veritatem effutiant Haeretici.

III. Hocce Sacrificium non est purè Latreuticum, & Eucharisticum, verùm etiam Propitiatorium, & Impetratorium; adeoque pro omnibus viventibus offerri valet, atque pro animabus in Purgatorio degentibus.

IV. Plures in Missae Sacrificio concurrunt Sacerdotis actiones; sed ejus essentia unicè, & adaequatè consistit in Consecratione Corporis, & Sanguinis Domini, cum ordine tamèn ad Sumptionem tamquam partem essentialitèr integrantem.

V. Principalis offerens hoc Sacrificium est Christus,
qua-

quatenus, & praecipue, per Sacerdotes uti per suos Vicarios, & Ministros id praestat.

VI. Sacrificii hujus valor, licet quoad sui virtutem, & sufficientiam infinitus sit, semper tamen effectum finitum sortitur. Unde haec limitatio descendat, dicam rogatus.

VII. Missae privatae, ad Haereticorum sensum, non solum licitae sunt, verum & probandas, atque maximo praetio habendas Tridentinum commendat, & declarat; at eas sine Ministro, aut vestibus sacris celebrare, illicitum pronuntio.

VIII. Ad celebrationem quotidianam Missae nullus adstringitur Sacerdos, nisi ob Beneficii expressam obligationem; at, si id praestet debito modo, licitum est, imò bonum, sanè laudabile, sibi, ac toti Ecclesiae militanti, & purganti praesertim maximè proficuum.

IX. Varios, & miros producit effectus hocce mirabile Sacrificium. Sed quos? Paratus sum personare.

POENITENTIAE SACRAMENTUM.

I. **S**ecundam post naufragium tabulam obtulit Christus Jesus lapsis post Baptismum, Sacramentum videlicet Poenitentiae ab ipso Domino praecipue institutum, cum à mortuis excitatus insufflavit in Discipulos suos dicens: *Accipite Spiritum Sanctum, &c.* Joan. 20.

II. In Ecclesia Catholica invenitur potestas à Christo ei collata, qua potest omnia, & singula peccata post Baptismum patrata, etiam si gravissima, condonare, ita ut nullum sit in hac vita irremissibile: Igitur contrarium asseverans ad Montanistas deficient, & Novatianos? Verum tenet.

III. Poenitentia, quae in Ecclesia agitur, omnes omnino conditiones sortitur, & naturam veri, & legitimi Sacramenti à Baptismo distincti, ut Trid. declarat.

IV. Hujus Sacramenti materia remota peccata sunt post Baptismum commissa ut detestanda, & destruenda, mortalia nempe materia necessaria, venialia verò libera; proxima autem sunt Poenitentis actus, Contritio scilicet, Confessio, & Satisfactio: Igitur non terrores conscientiae in-

CUS-

cussi, ut Lutherani clamant, nec fiducia remissionis peccatorum? Sic sentimus.

V. Contritionem ut sic cum Trid. sic explico, quod sit: *Animi dolor, & detestatio de peccato commisso cum proposito non peccandi de coetero*; at benè perpende, ejus essentiam formaliter stare in solo dolore, praesuppositivè in odio, consecutivè in proposito.

VI. Dolor iste de peccatis debet esse apretiativè maximus dolorum omnium, sic, ut peccator pro nulla re mundi velit amplius illa committere.

VII. Lapsis est contritio necessitate medii necessaria, imò & praecepti naturalis, divini, positivi, & Ecclesiastici.

VIII. Statim conteri post peccatum, nullo praecepto adstringitur peccator, nec in diebus Deo consecratis saltèm per se loquendo; at, si sic operatur, securam eligit partem. Quandò autèm per se obliget, non renuam dicere.

IX. Contritionem aliam esse perfectam, imperfectam aliam, vulgò attritionem, etiam parvuli instruuntur; nihilominus alterutram exponam, si opus fuerit.

X. Lutherus non erubuit evulgare, attritionem ex metu conceptam esse coactam, malam, & hominem reddere magis peccatorem, & hypocritam, etsi persentiat aliquem Dei amorem. Sed quid? Absint deliria. Nos autèm certissima tenemus fide, talem dolorem ex metu gehennae sine ullo Dei amore benevolo, si conetur, & inducat ad excludendam voluntatem peccandi, nec sit serviliter servilis, esse bonum, honestum, & laudabilem.

XI. Nullum sanè inconveniens adinvenio, ut pro viribus stabiliam, metum inferni, si efficax sit, excludere positivè se solo voluntatem actualem peccandi: Ergò Patronii attritionis formidolosae de nostri gloriabuntur victoria? Hallucinatio est.

XII. Amorem Dei benevolum cum attritione ex tali metu procedente in Poenitente necessarium puto ad justificationem cum Sacramento Poenitentiae obtinendam; amorem verò, qui spei tantùm sit, seu concupiscentiae inefficacem existimo. Quid ergo? Actus charitatis debilis saltèm, & remissus indispensabilis erit? Neutiquam.

Con-

XIII. Confessio, altera Poenitentiae pars, quae est: *Accusatio legitima peccatorum, &c.* omnibus illis, qui post Baptismum in mortalia prolapsi sunt, necessaria jure divino, & Ecclesiastico asseritur, ita ut omnia & singula, quorum conscientiam habeant, Confessario adperire teneantur.

XIV. Ex Canonum praescripto, & lege lata incertum est, Confessioni publicae peccata publica fuisse obnoxia; in exordiis tamèn Ecclesiae poenitentes, nemine cogente, o zelotypiam etiam occulta palam adperuisse, credimus; quinimò, & maximè, numquam adfuisse praeceptum pro occultis publicè confitendis, ex Trid. & PP. deducere licet.

XV. Confirmatos in gratia non obligari divino praecepto ad Confessionem, certo certius est. Unde B. V. Mariam quotidie Confessionem fecisse cum D. Joanne Evang. ut fabula venditur.

XVI. Pro praecepto Ecclesiae circa Confessionem adimplendam quodvis anni tempus agnosco; & si alicubi invaluit usus apud Fideles, Quadragesimali, vel Paschali tempore id peragere, meritò probandum dicimus, & retinendum.

XVII. Altera ex Confessionis circumstantiis est, quod integritate donetur, materiali quidèm, nisi aliqua justa causa poenitentem excuset, & formalem tantùm efficere valeat. Clariùs dicam: omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti praemeditatione habeatur, quoad numerum, speciem, circumstantiasque speciem mutantem necessario jure divino adperienda sunt in Confessione ad remissionem peccatorum, nisi impotentia physica, aut moralis occurrant. Quid autèm de circumstantiis intra speciem malitiam notabiliter aggravantibus? Tutiorrem eligo.

XVIII. Satisfactio, ultima ex partibus Poenitentiae, illa est, quam Sacerdos ut Dei Minister, & virtute clavium Ecclesiae Poenitentibus injungit, quae equidem licèt in re essentialis non sit, essentialitèr saltèm integralis judicatur; undè necessitate Sacramenti, ut sit integrum, indispensabilis est.

XIX. Fide divina certissimum credimus adversus Lutheranos, & Calvinistas, quod, licet remissa culpa tollatur reatus poenae aeternae, non semper ablegatur temporalis dolor, ad quem redimendum, & Dei injuriam modo possibili reparandam necessariam adstruimus satisfactionem.

XX. Ordine doctrinae examen institui debet de Sacramenti Poenitentiae forma, quae alia certè non audit, nisi verba illa Sacerdotis absolventis: *Ego te absolvo à peccatis tuis*; Probabile tamèn est, in his solis: *Absolvo te*, sitam esse ejus essentiam.

XXI. Poenitentiae Sacramentum ministrare ad solos pertinet Sacerdotes; & contrariè opinantes cum Wiclefistis, Waldensibus, & Lutheranis Trid. fulmen persentient.

XXII. Hi tamèn Sacerdotes, si jurisdictione careant, validè numquàm absolutionem impertientur; mortis verò articulum excipias, Trid. statuit: Ergo in hoc ab Excommunicato, Degradato, Schismatico, Haeretico, qui verè Sacerdotali charactere donentur, absolutionem recipere, fas erit? Et indubitanter.

XXVIII. Per veram Poenitentiam unum peccatum mortale remitti nequit, quin & alia omnia condonentur; imo nec peccata venialia sinè aliqua poenitentia deleri valent.

XXIV. Remissis verò peccatis per Poenitentiam, etsi alia sequantur, simpliciter non redibunt, sed secundum quid tantum, merita autèm per peccatum mortificata reviviscunt per gratiam Sacramenti propriam. Sed quomodo? Juxtà proportionem ultimae dispositionis intellige.

XXV. Sacramentum Poenitentiae, quod informe sit, simulque validum, non videtur admittendum.

XXVI. Strictam adeò existimavi obligationem sigilli in Ministro Poenitentiae, ut nè in periculo quidem boni communis, nec in majori suprà maximum malum evitando infringere liceat.

EXTREMA-UNCTIO.

I. **P**eccato jam per Poenitentiam dimisso, manent nihilominus reliquiae in anima, ad quas è radice tol-

tollendas, offertur Extrema-Unctio, quam verum esse novae Legis Sacramentum, ex Ep. Cath. Jacob., constantique Traditione demonstratur, & contra Lutherum, & Calvinum asseveranter statuitur.

II. Dominus N. J. Christus fuit ejus Institutor, & D. Jacobus Promulgator; quique contrarium temerè teneat, Trid. legere curet: Igitur immediatè fuit ab illo instituta. Sic.

III. Pro hujus Sacramenti materia aliam non agnosco, ut legitimam, quam oleum olivae per Episcopum benedictum, ut Florent. expressè tradit: quo sanè confunditur Calvinii audacia hanc benedictionem deridentis.

IV. Retroactis saeculis varia fuit in Ecclesiis disciplina circa partes corporis dicto oleo perungendas; ast acceptam hujus temporis consuetudinem laudans, solas quinque sensuum unctioes simpliciter necessarias calculavi. Quid autem de aliis in Pontificali Romano, & Florentino inscriptis? Ad solum usum revocantur.

V. Deprecatio illa Sacerdotis, dum singulas partes inungendo dicit: *Per istam sanctam unctioem, &c.* rationem formae induere debet.

VI. Dum D. Jacob. induendos dicit Praesbyteros Ecclesiae tamquam hujus Sacramenti Ministros non veniunt intelligendi aetate Seniores è Populo, ut contendunt Haeretici, sed Sacerdotali caractere insigniti, Episcopi scilicet, Parrochi, iisque absentibus alii Sacerdotes, non verò Diaconi.

VII. Plures Sacerdotes inducere, ut precibus suis ministrantem adjuvent, bonum est; at simpliciter necessarium minimè. Quid ergo? Unus sufficiens erit? Sic sentimus.

VIII. Non nisi infirmis adultis, si periculose decumbant, conferenda est Extrema-Unctio, quae gratiam auget, specialia confert auxilia ad robur, & peccata, si adsint, remittit, atque, si expediat, salutem corpori praestat: Ergo qui despicit tam efficax remedium, gravissime peccat? Fidentè pronuntio.

SACRAE ORDINATIONES.

I. **S**icut pulcherrimo ordine disposuit omnia à se condita Sapiientissimus Deus, & eodem regit; sic potiori titulo id ipsum praestitit in suo perfectissimo opere, quale est Ecclesia, quam per Ducem, & Pastores regi, convenienter ordinavit.

II. Lutherani, & Calvinistae, qui omnes judicant Sacerdotes, numquam perpetuum, & Sacrum Ordinem agnoscere volunt, sed extrinsecam solam deputationem ad nuntium amovibilem; nos verò fide divina credimus, Ecclesiam Catholicam esse Hierarchiam divina ordinatione institutam ex Episcopis, Praesbyteris, & Ministris compactam: Ergo in ipsa debet esse Ordo, seu Sacra Ordinatio Clericorum supra Laicos cum potestate, qua isti non potiantur? Utique.

III. Ordo iste verum est nostrae Legis Sacramentum, quod proinde perficitur rebus sensibilibus uti materia, & verbis uti forma, quas nostrum erit assignare.

IV. Ecclesia ab incunabulis septem Ordines agnovit, qui sunt Praebyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, Acolytatus, Exorcistatus, Lectoratus, & Ostiariatus; & licet nonnulli solum Sacerdotium inter Sacramenta connumerent, iis non adstipulor, omnes enim in se sacros, & animae gratiam potestativam, imò & sanctificantem conferentes prospicio.

V. Quae fuerint olim Episcopae, Praesbyterae, Diaconissae, & Subdiaconissae, de quibus apud veteres frequens est mentio, sub distributione accomoda explanabo. Quid verò de consecrationis ritu erga Diaconissas? Cum propria, & Sacra Ordinatione confundendus non est.

VI. Ex Scriptura divina, Traditione, & Conciliis, Florent. praesertim, & Trid., evincitur, solum Episcopum esse Sacrarum Ordinationum ordinarium Ministrum: Ecclesia autem, & Summus Pontifex simplici Praesbytero concedere possunt facultatem ministrandi Tonsuram, & minores Ordines. Quid de Subdiaconatu, & Diaconatu? Dicam.

Epis-

VII. Episcopi omnes qualibet Haeresi, aut crimine co-
inquinati validè ordinant, dummodo debitam materiam,
legitimam formam, & praescriptam intentionem admo-
veant, atque ipsi debito modo in Episcopos inagurati sint:
Ergo ordinationes Anglicae, iis omnibus orbatae, invali-
dae existunt? Bona consequentia.

VIII. Episcopos praeminere Praesbyteris humano jure,
seu primogenitura, Haeretici ipsi agnovere; nos autem in
ipsos insurgentes constantè tuemur, ipsos esse ex institu-
tione Christi Praesbyteris potestate ordinis, & jurisdic-
tionis superiores.

IX. Sat probabiliter defendimus, Episcopatum inadae-
quatè sumptum pro eo, quod addit simplici Sacerdotio,
non esse Ordinem strictè sumptum, seu Sacramentum Or-
dinis; nec consequenter Ordo distinctus à Sacerdotali est,
sed hujus extensio, & perfectissimum complementum.

X. Ad validam Episcopi consecrationem trium Episco-
porum praesentia jure divino non putatur necessaria, sed
canonico tantum.

XI. Chorepiscopi non fuerunt verè Episcopi, sed simpli-
ces Praesbyteri in Villis, & Pagis ipsorum vices supplentes,
quos non Christus, sed Ecclesia instituit.

XII. Ad Ordines suscipiendos incapaces existimo mulie-
res, sicuti omninò invitos, & non baptizatos.

XIII. Praesbyteratui, Diaconatui, & Subdiaconatui Ec-
clesia continentiam anexuit rationabiliter aequè, ac con-
gruentè; proinde non descendit in Clericos naturali aliquo,
& divino jure, sed Ecclesiastico tantum.

XIV. Putidum commentum, seu aperta fabula est, mu-
lierem nomine Joannam ad Summi Pontificatus culmen
evectam fuisse inter Leonem IV., & Benedictum III.

M A T R I M O N I U M.

I. **D**isserendum superest de Matrimonio, quod & con-
tractus est civilis in officium naturae, quam pro-
pagat, & conservat, & simul novae Legis Sacramentum
gratiam conjugibus praestans ad proles ritè educandas, &
ad ipsius onera sustinenda.

Di-

II. Divinae ergo, & humanae legi cum Matrimonium congruat, bonum est, licitum, atque honestum, caditque sub aliquo naturae praecepto sic, ut per se primo communitatem obliget, neminem verò in particulari, nisi in casu maximae necessitatis.

III. Lutheranos, & Calvinistas Matrimonium excludere à Sacramentorum alvo, notum est: Christum autem ad rationem Sacramenti gratiae causativi ipsum elevasse, nedum ex Traditione per Concilia firmata, sed & ex duobus Scripturae locis non obscure colligitur.

IV. Causa efficiens Matrimonii, ut loquitur Florent. Synodus, est mutuus consensus per verba de praesenti regulariter expressus; ex quo sat probabiliter deducimus, non Sacerdotem benedicientem, sed ipsos Contrahentes esse ipsius legitimum Ministrum.

V. Mutuum dominium in corpora in ordine ad conjugalem usum est materia remota Matrimonii; proxima verò mutuus est contrahentium consensus per verba, aut signa competentia expressus.

VI. Forma hujus Sacramenti eadem verba, aut signa sunt mutuum consensum exprimentia, ut induunt rationem determinandi traditionem compartis, seu exprimunt, aut indicant acceptationem traditionis.

VII. Ad substantiam Matrimonii non spectat, quod conjuges carnali commercio mutuo copulentur, nec in ipsa commixtionem expressa consensio opus est: Ergo inter B. Mariam semper Virginem, & S. Joseph legitimum conjugium intercedere debuit? Legitimum.

VIII. Absque mutuo conjugum consensu sola potestas divina valet absolute vinculum efficere Matrimonii.

IX. Licet Matrimonia, inconsultis, aut invitis Parentibus contracta, plerumque sint graviter illicita, numquam tamen ideò invalida, atque illegitima.

X. Matrimonium, attento statu Legis Evangelicae, se cum vehere debet unitatem; id est, quod sit unius cum una. Pro nunc ergo illicita est Fidelibus, & simul irrita Polygamia simultanea. Quid ergo de Infidelibus? Id ipsum sapio.

XI. Ob urgentem necessitatem generis humani multipli-

can-

candi post universale diluvium, Deo dispensante, licita fuit Polygamia; quippe quae finalibus primariis Matrimonii non opponitur, sed secundariis saltē.

XII. Polygamia succesiva, alio nomine Bigamia, sic licita est, & verum Sacramentum, ut contraria assertio Montanistis faveat, & Novatianis, qui secundas nuptias ut malas agnoscunt.

XIII. Omne Matrimonium legitimo modo contractum indissolubile est; &, si consummatum est, jure etiam naturae eandem habet firmitatem. Nihilominus Dispensationem Dei intelligit Ecclesia erga Infidelium Matrimonia in his tribus casibus. Primum: si unus conjugum ad fidem conversus est, & alter discedat. Secundum: si nolente discedere, cohabitare nolit sine contumelia Creatoris. Tertium: si Fidelem alter conjux pertrahat ad peccatum mortale.

XIV. Licet propter alterius conjugis adulterium divortium fieri possit; numquam tamē vinculum dissolvi posse ob eam causam, dicendum est; benè verò per solemnem in Religione approbata Professionem, si Matrimonium non sit consummatum, jure quidē divino, neutiquam alio.

XV. Quod Papa non possit dispensare in Matrimonio rato, ut probabilior arridet opinio.

XVI. Judaeos libellum dedisse repudii legitimis suis uxoribus, Sacrae Paginae me movent, ut dicam. An verò id ipsis, Deo dispensante, licuerit, ita ut vinculum solveretur, & repudiata posset licitè, & validè alteri nubere, à pluribus negatur; affirmativa verò assertiō plus placet.

XVII. Matrimonio ordinariè, & convenientè praemittuntur Sponsalia, de quorum natura, debito modo, subjecto capaci, necnon de eorum effectibus orationem promitto.

XVIII. Causae, ob quas nonnulla Matrimonia illicita, alia invalida sunt, Impedimenta sonant, impediētia scilicet, & dirimentia, de quibus, & eorum numero dicam.

XIX. Potuit Ecclesia statuere impedimenta Matrimonium dirimentia, nec in hoc erravit, quidquid Lutherus insolentè latret. Ast cave, ne per Ecclesiam Reges intel-

telligas, & Principes, quibus directam in Sacramenta facultatem omnino denegamus.

XX. Quandiu Ecclesia Matrimonia clandestina toleravit, vera fuerunt, & legitima; post Concilium vero Tridentinum noxia sunt, illicita, prorsus irrita, omnino nulla.

LAUS DEO.

*Vt. Fr. Jacobus Bolufer, Lect. Jub.
& Stud. Regens.*

*Vt. Josephus Emmanuel Balaguer,
Cens. Reg.*

1
Carpete 82